

Работа з праграмай у камп'ютэрах Apple Media Tools разбіта на тры этапы:

1. Пошук і ўстаўка media-кампанентаў (гукавых, відэа; тэкставых, графічных файлаў).

2. Размяшчэнне інфармацыі на асобных экранях.

3. Генерацыя ствараемай праграмы. Праграма Adobe Video Shop дазваляе:

— запісваць аўдыё- і відэаінфармацыю ў файл тыпу *.mov;

— выбіраць фотафрагменты з відэакамеры і захоўваць іх у розных графічных фарматах;

— праводзіць дадатковы мантаж відэаролікаў.

Такім чынам, пры наяўнасці неабходных аўдыёвізуальных тэхнічных сродкаў падрыхтоўкі інфармацыйнага матэрыялу, мультымедыйнага камп'ютэра і адпаведнага праграмнага забеспячэння стварэнне мультымедыйных праграм з'яўляецца рэальнай перспектывай розных навучальных устаноў, асабліва ў галіне культуры.

Цяцэркіна В.У.,
студэнтка, гр. 420

ФУНКЦЫЯНАЛЬНАЯ АСІМЕТРЫЯ МОЗГУ І ІНДЫВІДУАЛЬНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ ЎВАГІ НАВУЧЭНЦАЎ

У апошні час павялічваецца цікавасць даследчыкаў да найбольш тонкіх механізмаў нервова-псіхічных працэсаў чалавека дзеля таго, каб навучыцца імі кіраваць і выкарыстоўваць у практычнай дзейнасці.

Шматлікія даныя аб цэрэбральнай функцыянальнай асіметрыі датычаць у асноўным працы галаўнога мозгу нейкага “сярэдняга” індывідуума. Аднак мозг кожнага чалавека унікальны, як унікальны ён сам. Між тым праблема індывідуальнай своеасаблівасці функцыянальнай асіметрыі, а таксама яе сувязі з пазнавальнымі працэсамі застаецца недастаткова вывучанай. У прыватнасці, мы не

знайшлі ў літаратуры звестак аб асаблівасцях увагі ў людзей з рознымі індывідуальнымі профілямі функцыянальнай асіметрыі (ІПФА) галаўнога мозгу.

Паспрабуем паказаць значэнне даследавання індывідуальных асаблівасцей функцыянальнай асіметрыі мозгу чалавека ў ажыццяўленні атэнцыйных функцый.

Даследаваны 52 навучэнцы 10—11 класаў фізіка-матэматычнага і архітэктурнага аддзяленняў ліцэя пры Беларускай дзяржаўнай політэхнічнай акадэміі. Кантрольную групу склалі 83 чалавекі, не звязаныя з дадзенай дзейнасцю.

ІПФА вывучалі шляхам апытання і выкарыстання шэрага тэстаў на сілу, хуткасць, дакладнасць і каардынацыю рухаў рук і ног, на прыцэльную здольнасць зроку і дыхатамічнае ўспрыманне моўных стымулаў. Ступень асіметрыі вылічалі з дапамогай каэфіцыентаў правай рукі і правага вуха.

ІПФА ацэньвалі як: 1) правыя, калі выяўлялася правая асіметрыя ўсіх вывучаных функцый, 2) змяшаныя, калі правая асіметрыя спалучалася з левай ці сіметрыяй функцый, 3) левыя, або сіметрычныя, калі пераважала адпаведна левая асіметрыя ці сіметрыя.

З улікам характару ІПФА і суадносін каэфіцыентаў асіметрыі вылучана 6 варыянтаў профіляў.

Даследаваным прапаноўвалі літарны варыянт карэктурнай табліцы Бурдана-Анфімава, які ўключае 1600 знакаў. Ацэньвалі: 1) прадукцыйнасць увагі, якая адпавядае колькасці прагледжаных літар за адзінку часу; 2) канцэнтрацыю ўвагі па колькасці зробленых памылак; 3) устойлівасць атэнцыйных функцый і магчымую іх вычарпальнасць.

Паколькі ў літаратуры адсутнічаюць нарматыўныя даныя па гэтай мадыфікацыі тэста, намі прыняты ўласныя градацыі кожнага з паказчыкаў.

Як паказалі вынікі даследавання, навучэнцы ліцэя мелі іншую, чым цалкам у насельніцтва, структуру ІПФА. Гэта выяўлялася ў назапашванні левых і сіметрычных прымет

адносна функцый руху, а таксама ўспрымання мовы. Напрыклад, правая асіметрыя рукаў рук у ліцэістаў адзначалася ў 1,4 разы радзей, чым у кантрольнай групе (адпаведна 64,3 і 89,2 %). “Чыстыя” ляўшы і амбідэкстры — “ляўшы”-“праўшы” сустракаліся адпаведна ў 4 і 3 разы часцей (14,3 і 3,6 %; 21,4 і 7,2 %). Правая асіметрыя слыху ва ўспрыманні мовы ў навучэнцаў ліцэя адзначалася ўдвая радзей у параўнанні з кантрольнай групай (37,0 і 73,5 %), левая асіметрыя, а таксама сіметрыя адпаведна ў 2,5 і 2,3 разы часцей (14,8 і 6,0 %; 48,2 і 20,5 %). Сярэдняе значэнне каэфіцыента правай рукі ў ліцэістаў набліжалася да ніжняй мяжы правай асіметрыі, за рысай якой — амбідэкстрыя. Сярэдні паказчык каэфіцыента правага вуха ўвайшоў у сферу сіметрыі слыху.

У прыцэльнай здольнасці вачэй, наадварот, правая асіметрыя для ліцэістаў была больш характэрная: яна назіралася ў 1,3 разы часцей, чым у кантрольнай групе (92,9 і 73,5 %), а левая — у 3,7 разоў радзей (7,1 і 26,5 %). Сіметрыі гэтай функцыі ў абедзвюх групах не зарэгістравана.

Структура ІПФА значна адрознівалася ад назіраемай у агульнай папуляцыі. Перш за ўсё гэта датычылася змяншэння частаты правых профіляў асіметрыі ў 2,4 разы (22,2 і 54,0 %) за кошт пачашчэння няправых профіляў у 1,7 разоў (77,7 і 46,0 %). Асабліва ўражвае частата левага і сіметрычнага ІПФА, якія назіраліся ў 25,9 % ліцэістаў і амаль не сустракаліся ў астатніх.

У большасці навучэнцаў ліцэя прадуктыўнасць увагі была сярэдняя і вышэй за сярэднюю. Наогул ліцэісты паказалі досыць высокую здольнасць да канцэнтрацыі ўвагі. Трохі горшыя былі паказчыкі ўстойлівасці атэнцыйных функцый, хаця стабільныя вынікі назіраліся амаль у паловы даследаваных. Звяртае на сябе ўвагу і такі паказчык, як вычарпанасць атэнцыйных функцый у пятай часткі даследаваных.

Аднак за гэтымі сярэднімі данымі хаваюцца значныя індывідуальныя варыяцыі. Была знойдзена карэляцыйная

залежнась вынікаў выканання карэктурнай пробы ад тыпу ШФА.

Даследаваня з правымі асіметрыямі (“чыстыя” праўшы) працавалі найбольш стабільна. У іх выяўляліся даволі высокія прадуктыўнасць і здольнасць да канцэнтрацыі ўвагі. І ўсё ж яны “прайгравалі” ў хуткасці дзейнасці ў параўнанні з іншымі даследаванымі. Школьная паспяховасць у гэтай падгрупе была дастаткова высокая (4—5 балаў).

Пры з’яўленні ў профілях прымет сіметрыі або левай асіметрыі слыху ва ўспрыманні мовы ўзрасталі прадуктыўнасць і хуткасць працы, але нярэдка зніжалася яе якасць, што была палярнай: даследаваныя рабілі ад 3 да 24 памылак. Устойлівасць увагі, ханя і была дастатковай, усё ж аказалася ніжэй, чым у праўшоў. Сярэдняя школьная адзнака складала 4—5 балаў.

Профілі, у якіх пераважалі адзнакі сіметрыі і левай асіметрыі рухаў рук і слыху ва ўспрыманні мовы, карэлявалі з высокай прадуктыўнасцю, максімальнай здольнасцю да канцэнтрацыі ўвагі, хуткасці дзейнасці. Магчыма, заўважаныя якасці былі дастатковыя для таго, каб кампенсавалі няўстойлівасць увагі, бо ў гэтай падгрупе апынуліся вучні з найбольшымі поспехамі ў вучобе.

Пры ШФА, дзе назіралася інверсія паказчыкаў асіметрыі мозгу (каэфіцыент правага вуха вышэй за каэфіцыент правай рукі, тады як у большасці людзей назіраюцца адваротныя суадносіны), адзначаліся найбольшая хуткасць і найменшы час выканання тэста, дакладней, паспешлівасць, а таксама найбольш нізкая здольнасць да канцэнтрацыі ўвагі, яе недастатковая ўстойлівасць і нярэдка вычарпальнасць. Сярэдні школьны бал быў найбольш нізкі (3—4). Двое ліцэістаў па розных прычынах заставаліся на другі год для паўторнага навучання, у адной з дзяўчат заўважаліся суіцідныя паводзіны.

Такім чынам, атрыманыя вынікі высвятляюць “моцныя” і “слабыя” бакі нервовай сістэмы навучэнцаў у

залежнасці ад індывідуальных праяў функцыянальнай асіметрыі іх мозгу, што павінна стымуляваць складанне дыферэнцыраваных праграм навучання і карэкцыйнай працы, дапамагчы адказаць на пытанне, каго і як вучыць.

Пры далейшай распрацоўцы атрыманыя даныя маглі б знайсці выкарыстанне пры адборы ў спецыялізаваныя навучальныя ўстановы.

Гарустовіч Н.В.,
аспірантка кафедры
менеджменту сацыякультурнай дзейнасці

МЕТАДАЛАГІЧНЫЯ АСНОВЫ ПРАДЗЮСЕРСКОЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Прадзюсерская дзейнасць у канцы ХХ ст. набыла даволі значную ролю ў суадносінах паміж мастаком у шырокім сэнсе гэтага слова і грамадствам. У грамадства, безумоўна, існуе патрэба ў эстэтычным, мастацкім асваенні свету, дакладней, у творах мастацтва і іншых прадуктах культуры. Прадзюсер адказны перад грамадствам у першую чаргу як перад спажыўцом. Гэты працэс утварае сістэму, элементы якой звязаны паміж сабой:

- 1) творы мастацтва (мастацтва, немастацтва, псеўдамастацтва, масавае і элітарнае мастацтва);
- 2) дзяржава, рынак, прадзюсер — элемент сістэмы (рэгуляванне стварэння і пераходу прадуктаў культуры да спажыўца);
- 3) спажывец — грамадства: эліта і “маса”.

Сістэма ўмоўная і не з’яўляецца дагматычнай мадэллю стварэння і спажывання грамадствам твораў мастацтва. Часта дыялог людзей з мастацтвам адбываецца без пасрэднікаў. Аднак у большасці выпадкаў гэты працэс звязаны з праблемай тэхнічнага забеспячэння творчасці (кіно, кніжныя выданні, тэатр, музыка), які патрабуе